

7/41106 GK 102

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00070897661-77576614
Konu : Soru Önergesi (7/41106)

24.08.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.781820 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Gaziantep Milletvekili Sayın Bayram YILMAZKAYA tarafından verilen 7/41106 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet MUŞ
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: F4DC77B8-4E67-44EF-911B-9DBFD457BA9F

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mah.Dumlupınar Bul. No:151 Çankaya/ANKARA

Telefon No: 0 (312) 449 1494 Faks No: 0(312) 449 1341

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:
Soru Önergeleri Birimi

Telefon No: 0 (312) 449 1494

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Gaziantep Milletvekili Sayın Bayram YILMAZKAYA'ya ait 7/41106 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-7) Bilindiği üzere Bakanlığımızca, esnaf ve sanatkârlara 3323 ve 3929 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları doğrultusunda “gelir kaybı desteği” ile “kira desteği” sağlanmıştır.

Gelir kaybı desteğinden 1 milyon 77 binin üzerinde esnaf ve sanatkârimiz yararlanmış olup söz konusu destekten yararlanan ve işyerleri kira olan 171 binin üzerindeki esnaf ve sanatkârimize kira desteği de verilmiştir.

Buna müteakiben, Bakanlığımızca, esnaf ve sanatkârlara 3998 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı doğrultusunda ekonomik faaliyet kodları itibarıyla 3.000 TL veya 5.000 TL tutarında destek sağlanmıştır.

Ayrıca, Covid-19 salgını nedeniyle faaliyetleri kısıtlanan yiyecek ve içecek sektöründeki işletmelere ciro kaybı desteği verilmesine ilişkin 3506 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı 06.02.2021 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu ciro kaybı desteğinin verilmesine ilişkin usul ve esasların belirlendiği Tebliğ 17.02.2021 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

Bu kapsamda, Bakanlığımızca pandemi nedeniyle işleri ve/veya işletmeleri zarar gören esnaf ve sanatkârlarımıza “gelir kaybı desteği, kira desteği ve 3.000 TL ve 5.000 TL tutarlı hibe destekleri” kapsamında Türkiye genelinde, yaklaşık 9 milyar TL tutarında ödeme yapılmıştır.

Esnaf ve sanatkârlarımız ile meslek kuruluşlarınca iletilen talep ve öneriler Bakanlığımızca titizlikle değerlendirilmekte, söz konusu talep ve öneriler gerekli olan hallerde diğer kurum ve kuruluşlar ile de paylaşılarak takibi sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca kooperatiflere, kooperatif ortaklarına ve/veya esnaf ve sanatkârlara kredi desteği verilmemektedir. Her yıl çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararları doğrultusunda esnaf ve sanatkârlara HALKBANK kaynaklarından %50 ve %100 faiz indirimli kredi kullanım imkânları sunulmakta olup söz konusu imkânlardan doğrudan bankaya başvurmak suretiyle veya Bakanlığımızca kuruluş izni verilen kredi ve kefalet kooperatiflerinin kefaletiyle yararlanabilmek mümkündür.

%50 faiz indirimli krediler arasında yer alan genel işletme kredilerinde üst limit; kooperatifin risk grubuna göre 1 Ekim 2021 tarihinden itibaren 275 bin TL’ye kadar yükseltilmiştir. Buna ilaveten, yine %50 faiz indirimli krediler arasında yer alan, işyeri edindirme ve taşıt edindirme kredilerinden müteşekkil olan yatırım kredilerinde ise üst limit 11 Mart 2022 tarihinden itibaren 1 milyon TL’ye kadar yükseltilmiş bulunmaktadır. Son olarak 1 Temmuz 2022 tarihinden itibaren işletme kredileri için şahıs üst limiti kooperatifin risk grubuna göre 350 bin TL’ye yükseltilmiştir.

Bu kapsamda, 01.01.2019-31.07.2022 döneminde esnaf ve sanatkârlarca HALKBANK kaynaklarından 1.658.082 adet faiz indirimli kredi kullanımı yapılmış olup kullanılan toplam kredi tutarı ise yaklaşık 135 milyar TL olmuştur.

Bununla birlikte esnaf ve sanatkâr işletmelerinin; zincir mağazalara karşı ürün temini maliyetlerini düşürebilmesi, fiyat rekabetine ve günümüz tüketici taleplerine cevap verebilmesi amacıyla 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 14’üncü

maddesinde de yer verildiği üzere, Tedarik ve Dağıtım Kooperatifi kurulmasına yönelik olarak bir model oluşturulmasına ilişkin araştırma projesi çalışmaları yürütülmüştür.

Söz konusu çalışmalar ile;

- Perakendeci esnaf ve sanatkârların ulusal zincir mağazalar karşısında toplu alım ve tedarik yöntemiyle girdi ve ürün temini maliyetlerinin düşürülerek rekabet avantajlarının artırılması,
- Perakende sektöründe faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların maliyetlerinin düşürülmesinin ve kurumsallaşmalarının sağlanması, günümüz koşullarına uygun olarak müşteri taleplerinin karşılanması,
- Satışa sunulan malların etkin bir şekilde piyasadan temininin sağlanması

amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, soru önergesinde belirtilen diğer hususlara ilişkin 6585 sayılı Kanun'da değişiklik gerektirmekte olup bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce gerçekleştirilmesi muhtemel çalışmalara Bakanlığımızca da gerekli teknik destek sağlanacaktır.

Ayrıca, İçişleri Bakanlığı tarafından muhtelif tarihlerde çıkarılan Genelgeler ile pandemi koşullarında oluşan ihtiyaçları karşılamak üzere zincir marketlerde gıda dışı ürünlerin satışına yasaklar getirilmiş ve zincir marketlerin çalışma saatlerine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Bakanlığımız ilişkili kuruluşu Rekabet Kurumundan alınan bilgilere göre:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 167'nci maddesiyle devlete verilen "piyasalarda oluşacak fiili yahut anlaşma sonucu doğacak tekelleşmeyi ve kartelleşmeyi önleme" görevi üzerine, Rekabet Kurumu, 1994 yılında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un kabul edilmesinin ardından 1997 yılında bu Kanun'u uygulamakla yükümlü otorite olarak faaliyetlerine başlamıştır.

4054 sayılı Kanun'un temel amacı teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği karar ve eylemleri yoluyla ortaya çıkan rekabet kısıtlamalarının yasaklanması, herhangi bir piyasada hâkim durumda olan bir teşebbüsün bu hâkimiyetini kötüye kullanmasının engellenmesi ve birleşme/devralma işlemlerinin denetlenerek etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının önüne geçilmesidir.

Kurumun en üst ve önemli organı olan Rekabet Kurulu; Kurumun karar merciidir. 4054 sayılı Kanun'un 27'nci maddesinde Kurulun görev ve yetkileri yer almakta, aynı maddenin (a) bendinde Kurula, Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukukî işlemler hakkında, resen veya başvuru üzerine inceleme, araştırma ve soruşturma yapma; Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlal edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlallere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulama yetkisi verilmektedir. Bu doğrultuda Kurul, olası rekabet ihlallerine yönelik incelemelerini ön araştırma ve soruşturma kararlarıyla başlatmaktadır.

Bunlara ek olarak Kurul; 4054 sayılı Kanun, Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ve Sektör/Piyasa İncelemelerinde İzlenecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge uyarınca rekabet savunuculuğu ve rekabet politikaları çerçevesinde, belirli bir sektör geneline veya sektörün bir bölümüne ilişkin yapısal ve/veya davranışsal rekabet sorunlarının tespit ve çözümüne yönelik olarak sektör araştırmaları/incelemeleri gerçekleştirmektedir.

Gerçekleştirilen çalışmalar ve Kurulun almış olduğu kararlar, www.rekabet.gov.tr çevrim içi adresinde yayımlanmaktadır.

Hızlı Tüketim Malları (HTM) perakende sektörü, yapısı ve ekonomideki kilit rolü sebebiyle Rekabet Kurumunun merceğindeki önemli alanlar arasındadır. İlgili sektör, Kurum tarafından düzenli olarak hassasiyetle takip edilmekte ve sektördeki gelişmeler yakından izlenmektedir. Bu kapsamda hazırlanmış olan Türkiye HTM Perakendeciliği Sektör İncelemesi Ön Raporu 06.03.2021 tarihinde yayınlanmış olup ilgili Rapor'a www.rekabet.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

Yukarıda yer verilen kanuni düzenlemeler çerçevesinde, 07.05.2020 tarih ve 20-23/298-M sayılı Kurul kararı uyarınca perakende gıda ve temizlik ürünleri ticareti ile işgal eden, aralarında zincir marketlerin de bulunduğu 29 teşebbüs ve 1 teşebbüs birliği hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir. Söz konusu soruşturmada yazılı savunma aşamaları tamamlanmış olup sözlü savunma toplantısı 27.10.2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir. 28.10.2021 tarihinde yapılan Rekabet Kurulu toplantısında 21-53/747-360 sayılı karar ile bazı teşebbüslere para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

Ayrıca çeşitli üretici/tedarikçi niteliğindeki teşebbüsler tarafından alt pazarda yer alan önde gelen perakende süpermarket zincirleri arasında rekabete hassas bilgilerin dolaylı yoldan değişimine aracılık edildiği yönündeki bulgular ise farklı bir ön araştırmada ele alınmıştır. Söz konusu ön araştırma neticesinde Kurul tarafından, 26.04.2021 tarih ve 21-23/271 sayılı karar ile 13 teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir. 20.05.2021 tarih ve 21-26/325 sayılı, 25.11.2021 tarih ve 21-57/796 sayılı ile 27.01.2022 tarih ve 22-06/84 sayılı kararlar ile anılan soruşturma kapsamında incelenen teşebbüs sayısı 20'ye çıkmıştır. Soruşturmada teşebbüslerin ikinci yazılı savunmaları Kurum kayıtlarına intikal etmiş olup üçüncü yazılı savunma ve sözlü savunma aşamalarının 2022 yılı içerisinde tamamlanması beklenmektedir.